

Styrets årsberetning for Stiftelsen Atlas-alliansen 2024

Stiftelsen Atlas-alliansen er funksjonshemmedes egen allianse, som jobber for å fremme rettighetene og bedre levekårene for mennesker med funksjonsnedsettelse i det globale Sør. Vårt mål er like rettigheter for alle mennesker og at all norsk bistand og humanitær innsats skal være inkluderende. Stiftelsen har sitt kontor i Oslo.

Stiftelsen Atlas-alliansen ble opprettet av funksjonshemmedes egne organisasjoner i 1981 og består i dag av:

- Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO)
- Norges Handikapforbund (NHF)
- Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU)
- Norges Blindforbund (NBF)
- Ryggmargsbrokk - og hydrocephalusforeningen (RH-foreningen)
- Mental Helse Ungdom (MHU)
- Norges Døveforbund (NDF)

Disse mottok midler fra stiftelsen i 2024, med unntak av NDF. I tillegg hadde Stiftelsen Signo en samarbeidsavtale og mottok midler fra stiftelsen i 2024.

Som del av samarbeidet «Together for Inclusion» (TOFI) mottar Atlas-organisasjonene samt følgende bistandsorganisasjoner midler fra Atlas-alliansen i perioden 2019-2024:

- Redd Barna Norge
- Plan Norge
- ADRA Norge
- YGlobal (KFUK-KFUM)
- Strømmestiftelsen
- Naturvernforbundet
- Kirkens Nødhjelp
- Utviklingsfondet
- SOS Barnebyer

Styret i Atlas-alliansen

Styret i Atlas-alliansen hadde i 2024 følgende sammensetning:

Styremedlemmer:

Lilly Ann Elvestad (FFO), styreleder

Per Inge Bjerknes (NBF) nestleder

Hedvig Ekberg (NFU), styremedlem

Bjarne Kristoffersen (NHF), styremedlem

Aida Tesfai (MHU), styremedlem, representant for tilknyttede organisasjoner

Reidar Thorvaldsen (Atlas-alliansen), ansattes representant

Birgit Philipsen (ADRA Norge), styremedlem, representant for TOFI

Titus Tenga (Strømmestiftelsen), Styremedlem, representant for TOFI

Vararepresentanter:

Ellen Damhaug Scheel (FFO)

Terje Andre Olsen (NBF)

Tom Tvedt (NFU)

Tove Linnéa Brandvik (NHF)

Ann-Eli Spiten (RH-foreningen), vararepresentant for tilknyttede organisasjoner

Anders Hosar (Atlas-alliansen), vararepresentant ansattes representant

Trine Riis-Hansen (SOS-barnebyer), vararepresentant for TOFI

Det ble avholdt åtte styremøter og behandlet 54 saker i 2024.

Stiftelsens styre har etablert et rådgivende bistandsfaglig utvalg (BU) for å styrke, utvikle og kvalitetssikre faglig samarbeid og kompetanse mellom organisasjonene. I BU har alle de aktive organisasjonene av funksjonshemmede samt Stiftelsen Signo anledning til å stille med én representant hver. Bistandsfaglig utvalg har avholdt sju møter og behandlet 52 saker i 2024.

Redegjørelse for økonomi og fortsatt drift

Stiftelsens egenkapital har økt med kr 912 619,- og utgjør nå kr 6 988 347,-, hvorav kr 200 000 utgjør grunnkapitalen gitt av det norske folk gjennom TV aksjonen i 2002.

Således er driften av stiftelsen helt avhengig av finansiering fra andre inntektskilder. Stiftelsen har rapportert for to rammeavtaler med Norad for finansiering av bistandsarbeidet og den nødvendige administrative kostnaden for perioden 2020-2024. Atlas-alliansen har fått innvilget ny rammeavtale med Norad for finansiering av bistandsarbeidet og nødvendige administrative kostnader for perioden 2025-2029. Videre fikk stiftelsen i 2024 innvilget TV-aksjonen for 2025. Inntekten fra denne vil bidra til finansiering av bistandsarbeid og administrative kostnader i perioden 2026-2030. Basert på dette er det grunnlag for fortsatt drift i stiftelsen.

Stiftelsen har i 2024 hatt et totalforbruk på kr 217 581 566,-. Årets positive aktivitetsresultat på kr 912 619,- foreslås overført til øvrig formålskapital.

For å finansiere TV-aksjonssekretariatet sitt arbeid med TV-aksjonen har Atlas-alliansen tatt opp en kassakreditt på NOK 50 mill. Beløpet inkludert renter dekkes av innsamlede midler, og betales i sin helhet tilbake ved utgangen av 2025.

Stiftelsen Atlas-alliansen er medlem av Stiftelsen Innsamlingskontrollen i Norge, og er registrert i Frivillighetsregisteret i Brønnøysund. Atlas-alliansens tilskudds givere har godkjent all rapportering og forbruk av midler for 2023. Styret har per 31.12.2024 styre- og ledelsesansvarforsikring hos Tryg. Forsikringen dekker nåværende, tidligere og fremtidige styremedlemmer og varamedlemmer, daglig leder og ledelsen for skade på tredjemanns person, ting eller formuesskade opptil 10 000 000 NOK.

Stiftelsen Atlas-Alliansen driver ikke med forsknings- og utviklingsaktiviteter i økonomisk forstand. Alliansen gjennomfører imidlertid studier om forholdene for funksjonshemmede i landene vi jobber i, på egen kjøll eller i form av samarbeid med forskningsinstitusjoner. Dette er ikke aktiviteter som gir grunnlag for patenter og/eller opphavsrett.

Likestilling og arbeidsmiljø

Atlas-alliansen diskriminerer ikke på bakgrunn av kjønn, sosial status, alder, seksuell orientering, funksjonsevne, ekteskapelig status, politisk, etnisk og/eller religiøs tilhørighet. Ved utgangen av 2024 bestod sekretariatet av 15 ansatte. Staben besto av 11 kvinner og 4 menn, med Marit Sørheim som daglig leder. Det har ikke forekommet skader eller ulykker relatert til arbeidet i sekretariatet. Sykefravær for 2024 var 13,67%, opp fra 9,59 % i 2023. Av dette var 12,46% legemeldt sykefravær og 1,21 % korttidsfravær, inkludert omsorgsdager. Det er særlig langtidsfraværet som har økt det siste året. Sekretariatet har godt etablerte rutiner for oppfølging av ansatte som er sykmeldte, og tallene for 2024 viser at det fortsatt er nødvendig å sette søkelys på dette.

Arbeidsmiljøet i sekretariatet vurderes som svært godt. Sekretariatet har gjennomført flere arbeidsmiljøundersøkelser med verktøyet Great Place to Work, og er sertifisert som en Great Place to Work. I 2024 økte Atlas-alliansen sin score i undersøkelsen fra 71% til 89%, og er rangert som den 17. beste arbeidsplassen i Norge i sin kategori (10-49 medarbeidere). Atlas-alliansen utarbeider årlige oppfølgingsplaner for arbeidsmiljø, og har et sterkt fokus på dette.

Åpenhetsloven

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022. Den nye loven setter strengere krav til virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Åpenhetsloven gjelder for såkalte «større virksomheter». Atlas-alliansen faller innenfor de oppgitte kriteriene, og er derfor pålagt å lage en oversikt over våre leverandørkjeder og gjøre en vurdering av om/hvilken risiko som finnes for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Sekretariatet må jobbe planmessig for å redusere eventuelle risikoer. En styregodkjent og signert redegjørelse blir produsert og publisert på vår nettside årlig: <https://www.atlas-alliansen.no/apenhetsloven-og-aktsomhetsvurderinger>.

Forhold som kan påvirke det ytre miljø.

I 2024 fikk Atlas-alliansen Miljøfyrtårnsertifisering. Sekretariatet har en relativt begrenset reisevirksomhet, men det er uansett denne som anses som den største kilden til utslipp, og sekretariatet vurderer nøye nødvendigheten av alle reiser. Det foreligger ikke planer om å redusere reisevirksomheten ytterligere, da et minimum av reisevirksomhet anses som nødvendig for å kunne ivareta sekretariatets oppgaver på en forsvarlig måte. For å kompensere utslipp relatert til reisevirksomhet har sekretariatet innført klimakompensasjon for alle flyreiser. I 2025 fjernet Atlas-alliansen søppelkasser på alle ansattes kontorer, for å sikre at alt avfall kildesorteres. Videre ble det kjøpt inn brukte møbler og inventar. Dette er positive tiltak for det ytre miljø.

Risiko for økonomisk mislighold og utnytting/trakassering av målgruppen

Atlas-alliansen har nulltoleranse for alle former for mislighold og korrupsjon. Atlas-alliansen har de siste årene gjort betydelige fremskritt i å styrke anti-korrupsjonsarbeidet gjennom porteføljen, og har antikorrupsjonspolicy og anti-korrupsjonsplan. Stiftelsen har også retningslinjer for å forhindre alle former for overgrep, trakassering, mishandling og utnyttelse av barn og voksne med og uten funksjonsnedsettelse og andre sårbare grupper i våre programmer.

Alle avtaler med partnere inneholder klausul om nulltoleranse mot økonomisk mislighold og overgrep, trakassering, mishandling og utnyttelse. Atlas-alliansen har en økonomihåndbok som regulerer økonomihåndtering i relasjon til tilskuddsmottakere, samt en rutine for økonomi og regnskap som regulerer interne rutiner i Atlas-alliansens sekretariat.

Sekretariatet har styrket opplæring, kontroll og partnervurderinger bestående av tre verktøy; due diligence, financial checklist og organisational capacity assessment tool. Videre gjøres tett oppfølging av revisors «management letters» til partnere og analyse av risiko. Ettersom kontrollen dermed er tettere og mer systematisk, vurderes risikoen for å være lavere enn tidligere. Samtidig er det trolig også større sannsynlighet for at korrupsjon oppdages.

Atlas-alliansen implementerer prosjekter med medium til høy korrupsjonsrisiko. Dette innebærer en betydelig finansiell risiko, da varslingssaker ofte medfører krav om tilbakebetaling av midler. Atlas-alliansens sekretariat implementerer ikke prosjekter selv, men inngår kontrakter med andre organisasjoner som også overtar forpliktelsene om tilbakebetaling i korrupsjonssaker. Dersom disse organisasjonene ikke skulle klare tilbakebetalingskravet, vil Atlas-alliansen sitte igjen med ansvar for tilbakebetaling. I tillegg til manglende finansiering er dette den største risikoen for videre drift.

Rammeavtalen med Norad

Stiftelsen har støttet 34 prosjekter i 13 land og to regioner. Rammeavtalen for perioden 2020-2024 hadde et totalbudsjett på kr. 354 750 000 og er konsentrert rundt fem tematiske områder: Menneskerettigheter og påvirkningsarbeid, inkluderende utdanning, helse og rehabilitering, økonomisk utvikling, og inkludering i krise og konflikt.

Kjernen i Atlas-alliansens arbeid ligger i å styrke funksjonshemmedes egne, representative organisasjoner og deres politiske påvirkningsarbeid for å skape endring, og dette utgjør alltid kjernen i prosjektene, uavhengig av tematisk område.

“Together for Inclusion” – et banebrytende partnerskap

I det innovative, strategiske partnerskapet «Together for Inclusion» (TOFI), har norske funksjonshemmedes organisasjoner gått sammen med noen av Norges største og mest anerkjente NGO-er for å levere et banebrytende program.

Together for Inclusion har kombinert rekkevidden og utviklingskompetansen til de store frivillige organisasjonene med DPO-enes rettighetsbaserte tilnærming og spesifikke kunnskap. Partnerskapet har satt funksjonshemmede i førersetet og tok sikte på å nå de mest marginaliserte med programmer under tre tematiske områder: Rettighetsarbeid og kapasitetsutvikling, inkluderende utdanning, og økonomisk deltakelse i seks partnerland: Etiopia, Mosambik, Niger, Somalia, Sør-Sudan og Uganda. I tre av landene hadde Atlas-organisasjoner lederrollen (NBF, NFU og NHF); i de tre andre hadde Redd Barna og ADRA Norge ledelsen.

Partnerskapet ble tildelt 277 millioner kroner i desember 2019, og etter en ny søknadsrunde tildelte Norad 217 millioner til, slik at totalen for prosjektet var 494 millioner kroner over fire år (2019-2022).

Norad innvilget en forlengelse av TOFI-programmet for 2023 og 2024, finansiert av ubrukte midler fra tidligere år kombinert med en tilføring av friske midler for siste halvdel av 2023 og hele 2024. Slik ble totalen for TOFI i 5 års-perioden 2020-2024 687 millioner kroner.

Atlas-alliansen tilstrebet å inkludere samarbeid med norske bistandsorganisasjoner også i ny samarbeidsavtale med Norad for perioden 2025-2029, noe størrelsen på innvilget beløp dessverre ikke ga grunnlag for. Alliansen vil fortsette å arbeide for at bevilgningen gjenopprettes.

Prosesser, samlinger og kurs

I 2024 ledet sekretariatet arbeidet med søknad til Norad for perioden 2025-2029, inkludert utvikling av ny endringsteori, kunnskapsplan, resultatrammeverk, budsjett og detaljerte søknader per landprogram. Hovedfokuset gjennom store deler av året var på søknadsprosessen, og utvikling av relevante dokumenter knyttet til denne, men sekretariatet har også opplevd økt etterspørsel fra eksterne aktører om kursing og opplæring innen inkludering av funksjonshemmede. Atlas-alliansen har holdt kurs for Atlas-organisasjonene og lokale partnere med fokus på digitalisering, resultatmåling og risikohåndtering, samt kurs til fem bistandsorganisasjoner og rådgivning til Norad innen inkludering av funksjonshemmede.

Informasjon og politisk påvirkning

I 2022 vedtok styret en ny plattform for alliansens pådriverarbeid. Den overordnede målsettingen er å formidle kunnskap om funksjonshemmedes levekår og å fremme funksjonshemmedes rettigheter i norsk utviklingssamarbeid. Plattformen har dannet utgangspunkt for sekretariatets politiske påvirkningsarbeid også i 2024.

Atlas-alliansen var en sentral partner til Utenriksdepartementet i forberedelsen og gjennomføringen av Global Disability Summit i 2022, der Norge, Ghana og International Disability Alliance, IDA, var vertskap. Dette toppmøtet, og oppfølging av det, har som mål å skape konkrete politiske resultater, spesielt for inkluderende bistand og humanitær innsats. Tyskland, Jordan og IDA var vertskap for GDS i 2025. Atlas-alliansen satt i sivilsamfunnets referansegruppe for GDS, og har i tillegg hatt utstrakt kontakt med vertene for GDS 2025 og sivilt samfunnsorganisasjoner, med hovedformål å formidle vår erfaring og bidra til videreutvikling av GDS.

I tillegg drev alliansen politisk påvirkning inn mot norske politikere og myndigheter for å sikre gode og konkrete forpliktelser fra norsk side, og politisk deltakelse på høyt nivå under Global Disability Summit i 2025. Begge deler ble oppnådd.

Atlas-alliansen har deltatt i prosess samt hatt egne møter med politisk nivå/embetsverk i forbindelse med revidert norsk humanitær strategi, som ble lansert i 2024, og ivaretar inkludering av funksjonshemmede på en god måte. Etter sterkt påtrykk fra Atlas-alliansen besluttet Utenriksdepartementet å videreføre strategien «Likestilling for alle - styrket innsats for inkludering av personer med nedsatt funksjonsevne i utviklingspolitikken» i tre nye år.

I 2024 fikk sekretariatet publisert fem debatt- og informasjonsartikler i aviser (i Panorama nyheter og Transit magasin), der den ene var et samarbeid mellom 13 organisasjoner opp mot FN-konferansen «Finansiering for utvikling». I tillegg kommer informasjon formidlet gjennom sosiale medier.

Sekretariatet arrangerte ett seminar under Arendalsuka i samarbeid med FAFO, og ett sidearrangement under statspartsmøtet for konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter, i samarbeid med FNs Global Disability Fund. Videre holdt Atlas-alliansen et seminar om inkludering i forbindelse med verdensdagen for funksjonshemmedes rettigheter 3. desember, med Norad-direktøren som hovedtaler. Alliansen arrangerte også et digitalt seminar om korrupsjonsrisiko og funksjonsnedsettelse i samarbeid med Norad, og bidro med innlegg i et digitalt, regionalt formøte opp mot GDS.

Perspektiver på fremtidig utvikling

Planlegging av ny Norad-søknad har pågått i 2023 og 2024, og har vært på styrets dagsorden jevnlig gjennom 2024. Kvalitet i prosjektene og god involvering av partnere har vært prioritert, og videreføres inn i implementeringsperioden.

TV-aksjonen vil gi Atlas-alliansen mulighet til å utvide vårt arbeid i Nepal, Zambia, Tanzania, Etiopia og Uganda, og bidra til at flere funksjonshemmede mottar nødhjelp i Ukraina og Palestina. Forberedelsene til TV-aksjonsarbeidet begynte i 2024, og startet for fullt da TV-aksjonssekretariatet flyttet inn i Atlas-alliansens lokaler i januar 2025.

På styrets årssamling i slutten av 2024 gikk startskuddet for arbeidet med ny strategi for Atlas-alliansen. Dette arbeidet vil fortsette i 2025 og 2026, og strategien vil bli gjeldende fra 2026.

Styrets årsberetning for 2024 er godkjent i styremøte 26.06.2025.

Lilly-Ann Elvestad, FFO
Styreleder

Jon Lomøy
Styremedlem

Per Inge Bjerknes, NBF
Styremedlem/nestleder

Ina Bøe
Styremedlem

Hedvig Ekberg, NFU
Styremedlem

Reidar Thorvaldsen (ansattes rep.)
Styremedlem

Bjarne Kristoffersen, NHF
Styremedlem

Marit Sørheim
Daglig leder

Aida Tesfai, MHU
Styremedlem

This documents contains 7 pages before this page

Dokumentet inneholder 7 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 7 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 7 sider før denne side

Detta dokument innehåller 7 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 8 pages before this page
Dokumentet inneholder 8 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 8 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 8 sider før denne side

Detta dokument innehåller 8 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende